

Nyhetsbrev april 2022

Nye miljøkrav på høring

Fra 2023 vil det komme nye miljøkrav som vil bli gjeldende i hele Halden. Hvordan kravene blir utformet til slutt er vi spente på, høringsfrist er 1. juni.

[Høringsdokumentene finner du hos Statsforvalteren i Oslo og viken.](#)

Det er viktig at alle konsekvenser blir belyst, derfor er det viktig at dere kommer med innspill selv eller via Bondelagene.

Våronntider- Vurderer du grasdekte kantsoner, grasdekte vannveier og/eller soner for pollinerende insekter? Eller kan det hende at du må supplere på allerede etablerte grassoner litt i bredden for å tilfredsstille miljøkrav og være berettiget RMP.

Grasdekte kantsoner i åker:

- Flerårig grasdekke mellom åker/poteter/grønnsaker og vann (ikke i eng) – sådd min. 6 meter bredde.
- Reduserer avrenning av jordpartikler, næringsstoffer og plantevernmidler fra jordbruksareal.
- Sonen kan ikke ligge lenger unna enn 30 meter fra vassdrag for å være tilskuddsberettiget.
- I dette tilfellet regnes vassdrag som åpen grøft (som mottar landbruksavrenning), bekk eller sjø.
- Skal ikke gjødsles eller sprøytes, skal ha godt grasdekke om høsten.
- Regnes som eng i søknad om produksjonstilskudd, dersom sonen høstes eller beites.
- Ved kun slått/pussing skal det føres som «areal i drift, ikke berettiget produksjonstilskudd» i PT.
- Foreslått RMP-tilskudd 2022: 15 kr/løpemeter (tilsvarer 2500 kr/daa)

Grasdekte vannveier og grasstriper i åker:

- Flerårig grasdekke, minst 5 års varighet: **1.** i forsenkninger i åkeren der det renner overflatevann **2.** som striper på tvers av fallet i lange hellinger.
- Reduserer erosjon og jordtap – spesielt viktig i dråg der det hydrotekniske anlegget ikke fungerer som det skal.
- Kan gjødsles og sprøytes.
- Ingen krav til høsting eller slått.
- Foreslått RMP-tilskudd 2022: **1.** Grasdekte vannveier (minst 6 m bredde): 35 kr/løpemeter (tilsvarer 5000 kr/daa) **2.** Grasstriper på tvers av hellinger i åker: (minst 2 m bredde): 5 kr/løpemeter (tilsvarer 2500 kr/daa)

- Regnes som kornareal i søknad om produksjonstilskudd og kan inngå som stubbareal, trenger ikke trekkes fra arealet.

Disse sonene/stripene med gras kan såes rett i kornåkeren som gjenlegg, og vil være tilskuddsberettiget ved søknad om RMP-tilskudd til høsten (så sant graset er godt etablert).

Soner for pollinerende insekter:

Det kan gis RMP-tilskudd for å så og skjøtte soner med pollinatorvennlige frøblandinger på jordbruksareal. Sonene må ha pollinatorvennlige blomster gjennom vekstsesongen. Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet eller sprøytet med plantevernmidler. Tiltaket gjennomføres enten: i kombinasjon med grasdekte vannveier og grasstriper i åker, og grasdekt kantsone i åker:

- Bredden på sonen for pollinerende insekter skal tilsvare bredden på grasdekt vannvei (6 m), grasstripe (2 m) eller grasdekt kantsone i åker (6 m), og andelen blomsterstripe må minimum utgjøre 2 meter.
- Det gis tilskudd til maks 5000 m. pr. foretak.
- Foreslått tilskuddssats RMP 2022: 5 kr/løpemeter (tilsvarer 834 kr/daa).
- Så gjerne med blandinger som gir flerårig blomstring – f.eks. Strand nr. 71 (Østmøllene eller Norgesfôr) eller SPIRE Insektvenn (Felleskjøpet).
- Skal ikke gjødsles eller sprøytes.
- Kan slås etter blomstring. La gjerne plantematerialet ligge i 2-3 dager etter slått for å sikre frøspredning, og fjern deretter plantematerialet fra arealet.

som egne blomsterstriper på minimum 2 meter bredde på åkerareal:

- Foreslått tilskuddssats RMP 2022: 10 kr/løpemeter (tilsvarer 5000 kr/daa).
- Det gis tilskudd til maks 5000 m. pr. foretak.
- Best egnet med ettårige blandinger – f.eks. Strand nr. 70 eller SPIRE Blomsterblanding.
- Sås gjerne langs åkerkanter, veier, grøfter eller lignende.
- Tørre områder på næringsfattig jord best egnet til formålet.
- Sonen skal ikke gjødsles eller sprøytes – tenk praktisk.

Det gis ikke areal- og kulturlandskapstilskudd (produksjonstilskudd) til slike soner. I søknad om produksjonstilskudd føres arealet opp i kode 294, areal ikke berettiget produksjonstilskudd. Den høye tilskuddssatsen er tenkt å blant annet dekke inn tapt avling og produksjonstilskudd i tillegg til kostnadene ved etablering og skjøtsel av disse sonene.

Tilskuddet kan ikke gis for tilsåing av pollinatorvennlige vekster på hele skifter, da intensjonen med ordningen er å gi tilskudd til striper.

Andre ordninger som kan søkes på er

- fangvekst som underkultur til korn, mais, oljevekster og belgvekster.
- gras på arealer utsatt for flom og erosjon i erosjonsklasse 2 med dråg, 3 eller 4, merk: dette gis kun innen prioriterte områder og hvor det er miljøkrav.
- Ugrasharving i åker
- nedlegging eller nedlegging av husdyrgjødsel og spredning av husdyrgjødsel med tilførselslange.
- tilskudd for klimarådgeving som er gjennomført i perioden 15. oktober 2021 til 15. oktober i 2022.

[Satser og vilkår for 2022 finner du i årets RMP veileder.](#)

Tilskuddsrammen til RMP bestemmes av avtalepartene i jordbruksforhandlingene. Satsene som er brukt er fra søknadsomgangen 2021.

Vi minner om miljøkrav (gjelder uavhengig om det søkes RMP eller ikke)

[Se kart som viser hvor det er regionale miljøkrav](#)

1. Erosjonsutsatte dråg skal ikke jordarbeides om høsten. Ved pløying eller tilsvarende jordarbeiding om høsten, skal drågene ha permanent grasdekke.
2. Flomutsatte arealer skal ikke jordarbeides om høsten.
3. Det skal være buffersone langs alle vassdrag som mottar avrenning fra jordbruksareal. (6 m gras eller 20 meter stubb i tillegg til 2 meter naturlig vegetasjon.)

Har du arealer som drenerer til Isesjø eller Haldenvassdraget gjelder i tillegg følgende miljøkrav.

4. Arealer med stor eller svært stor erosjonsrisiko (erosjonsrisikoklasse 3 og 4) skal ikke jordarbeides om høsten. Lett høstharving tillates likevel til høstkorn på arealer som ikke er omtalt i miljøkrav punkt 1, 2 og 3.

Kartgrunnlaget – Nibio gårdskart - har det skjedd endringer i tallgrunnlaget? Marker på kart og send inn til oss slik at vi kan oppdatere AR5, og at det blir klart før høstens søknadsomgang for produksjonstilskudd.

Ved spørsmål, ta kontakt med Vibeke Julsrud tlf. 928 60 482, vibeke.julsrud@halden.kommune.no eller Kari Schjerpen tlf. 47693270, kari.schjerpen@halden.kommune.no.

Minner om strømstøtte for jordbruks- og veksthusnæringen

Foretak som driver aktivt jordbruk og/eller produksjon i veksthus kan nå registrere opplysninger om sine målepunkt for å motta støtte for utgifter til elektrisk kraft i produksjonen. Støtten gjelder for perioden desember 2021 til og med mars 2022. Siste frist for registrering er 15. mai 2022.

[Les mer om ordningen hos Landbruksdirektoratet](#)

Støtteordning til tiltak i ulvesonen

Midler til kommuner med ulverevir er tatt ut av statsbudsjettet. Det vil derfor ikke bli tilført friske midler i 2022. Det er imidlertid fortsatt igjen midler i den lokale tilskuddsordningen. Disse ønsker vi å få brukt i løpet av året. Søknader vil bli behandlet fortløpende og vi har derfor ingen frist. Send søknad med en beskrivelse av tiltaket med et prisoverslag til postmottak@halden.kommune.no

Aktuelle tiltak:

- Utprøving av nye gjerdetyper til husdyrbeite
- Tilskudd til eksisterende gjerdetyper, etter Stasforvalteren satser.
- Opplegg rettet mot barn og unge med fokus på kunnskap
- Lokale miljøtiltak som kommer lokalbefolkningen til gode

[Ytterligere informasjon om kriteriene kan du lese på nettsiden til Halden kommune.](#)

Relevant for skogeiere

For deg som har skog, så er det masse informasjon om skogbruk, HMS, hogst og skogsdrift, jakt, vilt og utmark, skogsertifisering og miljøhensyn, skogskjøtsel, skogsveier og økonomi og skogfond under Kunnskapskogen på Skogkurs.no. Der kan du for eksempel lese deg opp eller se filmer om:

- [Markberedning](#) - et av de viktigste tiltakene skogbruket gjør for å få opp ny skog på en rask og sikker måte
- [Ungskogpleie](#) - et av de mest lønnsomme tiltak en skogeier kan gjøre. Ungskogpleie ivaretar tidligere investeringer, og i tillegg sikrer man best mulig produksjon og valgmuligheter for fremtiden.
- [Tilskudd eller skogfond?](#) - oversikt over mange nyttige og gode nettsteder, veiledere, kalkulatorer og videoer som viser hvordan Skogfond kan brukes.

Skogbrannfare

Det er stor skogbrannfare for tiden, vi ber alle vise aktsomhet når de er ute i skogen. Indeks for skogbrannfare finnes på yr.no, som melder om at skogbrannfaren er på gult nivå med lokalt gress- og lyngbrannfare. Faren vil vare til det kommer nedbør av betydning. Vær forsiktig med åpen ild, og husk at det nå er generelt [bålforbud](#). Vi har informasjonsplakater som grunneiere kan få til å sette ut på sine eiendommer. Plakatene kan hentes i resepsjonen i Storgata 7.

Barkbilleovervåkning

Stor granbarkbille kan under bestemte forhold angripe og drepe friske grantrær i stort omfang. Arten hadde et omfattende utbrudd på 1970 tallet i Norge, og har siden 2016 drept store mengder gran i Sør-Sverige og på kontinentet. Med bakgrunn for fare for angrep også i Norge overvåker skogbruksforvaltningen i kommunen utviklingen gjennom sommeren. I år har kommunen satt ut feller i Enningdalen og i et skogsområde øst for Viksletta i Berg. Resultatene ligger tilgjengelig på <https://kilden.nibio.no>.

Et av tiltakene for å redusere faren for angrep i skogen er å få tømmeret ut av skogen. Tømmerlunner av gran etter vinteren og vårens hogst bør helst ut av skogen før de angripes av granbarkebillen under sverming. Blir tømmeret liggende, kan det angripes av granbarkbiller som legger eggene sine under barken. Granvirke som angripes av store granbarkbille under sverming på forsommeren bør ut av skogen før avkom-billene er klare for å fly ut. Avkom-billene starter vanligvis å komme ut i juli, men det kan skje allerede i juni i varme år.

Et annet tiltak er å følge med på helsetilstanden i egen skog, og ta ut bestand som svekket pga. alder, tørke, vind etc.

Klimapris

Hafsrudd gård har vunnet klimapris for driften av skogeiendommen og binding av CO₂ gjennom mange år. Skogen har siste 20 årene økt stående volum med 50 %. Årlig bindes det 23.153 tonn CO₂-ekvivalenter i skogen på eiendommen – til sammenligning er det totale utslippet i Halden på 84.212 tonn CO₂-ekvivalenter. Vi gratulerer! [Les mer her på Klima Østfold](#).

Spørsmål til skogforvaltning rettes til Harald Nøding Østvik tlf. 951 43 054, haraldnoding.ostvik@halden.kommune.no

Gås som gjør skade

I noen områder kan det forekomme beiteskader av gås, eksempelvis på eng, korn, raps og erter. Dersom du vil unngå skade kan fysiske hindre eller skremseltiltak ha en effekt. Hvis skadefelling bli aktuelt, må følgende vilkår være oppfylt:

- Skaden er eller kan bli av vesentlig økonomisk betydning.
- Skadeforebyggende tiltak er i rimelig utstrekning forsøkt, vurdert ut fra hvilke verdier som skal beskyttes og kostnadene ved alternative tiltak.
- Uttaket rettes mot skadegjørende individ.
- Uttaket er egnet til å stanse eller vesentlig begrense skadesituasjonen.
- Uttaket ikke truer bestandens overlevelse.

Dersom vilkårene over er oppfylt og det er nødvendig for å stanse eller avverge skade på avling eller annen eiendom, kan grunneier selv iverksette uttak av bestemte individ av *kanadagås* og *stripegås*. Den skadelidte skal uten ugrunnet opphold rapportere om uttaket til kommunen, med opplysning om antallet individer, art og hvilken skade som var grunnlag for uttaket. Kommunen har i tillegg myndighet til å gi tillatelse til felling av gåseartene *grågås* og *hvitkinngås*.

Spørsmål om viltforvaltning rettes til Bjørnar Strøm-Hågensen, tlf. 477 92 340, bjornar.strom.hagensen@halden.kommune.no

Vi minner om båndtvang

I yngle- og hekketiden kan selv små forstyrrelser være ødeleggende for dyrelivet. I denne perioden skal hunder derfor holdes i bånd, slik at forstyrrelser og skader på husdyr og vilt, inkludert reir og bo, unngås. Bestemmelsene om båndtvang er hjemlet i Lov om hundehold (hundeloven) § 6, og er gjeldene i hele landet.

Annet nyttig info:

- Bondelagene, Haldenvassdraget vannområdet og landbrukskontoret i Halden arrangerer markvanding medio juni. Mer info kommer.
- Fagtur til Trøndelag 22. juni-24.juni – kornprogrammet regi av Bondelagene og NLR – Påmeldingsfrist 30. april. [Se program og påmelding her.](#)
- Temadag om slakting på egen gård – Innovasjon Norge og Nofima arrangerer temadag torsdag 2. juni. [Ler mer her om fagdagen og for påmelding.](#)
- Se andre kurs bl.a. om økologisk bakverk, foredling av grønnsaker på Nofima.no

Nyhetsbrevene legges ut på [kommunens hjemmeside](#), slik at du enkelt kan finne dem igjen senere.

Følg gjerne [Viken bonden](#) på Facebook, for nyheter fra landbruksavdelingen hos Statsforvalteren i Oslo og Viken.